



LANDSTINGET BLEKINGE

Ärendenummer: 2015/00985
Dokumentnr 2015/00985-4

Dnr S2015/ 07820/ FS

Landstingsdirektörens stab
Utvecklingsenheten
Avdelningen för kunskapsstöd
Carina Andersson

Till Socialdepartementet
s.registrator@regeringskansliet.se
s.fs@regeringskansliet.se

Remissyttrande avseende ”Ds 2015:59 Särskilda satsningar på ungas och äldres hälsa”

Sammanfattning

Landstinget Blekinge har beretts möjligheten att yttra sig över betänkandet *Ds 2015:59 Särskilda satsningar på ungas och äldres hälsa*. Landstinget Blekinge instämmer i förslaget att särskilda satsningar på ungas och äldres hälsa inrättas i huvudsak enligt de uppgifter utredaren föreslagit. Det skapar förutsättningar för jämlik vård och hälsa i hela befolkningen och då särskilt för sårbara grupper. Landstinget Blekinge vill särskilt lyfta fram vikten av att belysa konsekvenserna av införandet av lagförslaget och följa dessa över tid, för att försäkra sig om att intentionerna infrias.

Inhämtande av synpunkter

I sammanställningen av Landstinget Blekinges yttrande har representanter från primärvården, folktandvården, Blekinge sjukhuset, Blekinge kompetenscentrum, planeringsenheten och utvecklingsenheten bidragit med sakkunskap.

Bedömning

Avsnitt 3.1.2 En åldrande befolkning ställer höga krav på sjukvården

Landstinget Blekinge vill problematisera kring valet av 85 år som åldersgräns för avgiftsfrihet. Många gånger är det inte åldern som avgör när hälsan sviktar, utan individens olika förutsättningar.

Avsnitt 3.2 Finansieringen av tandvården

Tandstatusen hos den viktiga indikatoråldern 19 år är generellt sämre i Blekinge jämfört med riket. Det innebär att en insats för att förbättra besöksfrekvensen för de unga vuxna uppskattas, även om en satsning på abonnemangstandvården skulle uppskattats mer då det skulle påverka fler

åldergrupper. I Blekinge hamnar mer än 75 % av de yngre vuxna under högkostnadsgränsen om 3 000 kr. Detta innebär att det enda årliga bidraget till tandvården blir av det allmänna tandvårdsbidraget, som för denna åldersgrupp är 300 kr. Detta gäller också den äldre patienten >75 år. En sänkning av högkostnadsbeloppet skulle säkert också kunna påverka besöksfrekvensen. När det gäller den äldre patienten >85 år, där tandvårdskostnaderna numera förväntas öka, skulle också en sänkning av den högre beloppsgränsen (15 000 kr) påverka viljan att tacka ja till viktiga behandlingar för den äldre. Detta menar Landstinget Blekinge skulle kunna bidra till en mer jämlik vård och hälsa.

Avsnitt 5.4 Avgiftfri tandvård för barn och unga

Landstinget Blekinge anser att det skulle ha underlättat vid planering av landstingets tandvårdsstöd att antingen enbart göra ändringen i ett steg eller enbart förlänga den avgiftsfria tandvården t.o.m. det år personen fyller 21 år och efter det förbättra de ekonomiska förutsättningarna för abonnemangstandvård. Risken, även om förlängningen beslutas till och med det år personen fyller 23 år, är att många som då fortfarande studerar eller av andra skäl har en ekonomi där annat måste prioriteras, fortsätter att välja bort den viktiga förebyggande tandvården och endast söker tandvård vid besvär. Detta i sin tur kan medföra mer komplicerade och kostsamma behandlingar och en ökad risk för fortsatta framtida problem.

Avsnitt 5.5 Kostnadsfria preventivmedel för personer under 21 år

Sedan 2014 erbjuder Landstinget Blekinge alla kvinnor folkbokförda i länet tillgång till kostnadsfria preventivmedel upp till den dag de fyller 26 år. Subventionen gäller produkter med godkänd indikation som preventivmedel. I första hand ska produkter som ingår i läkemedelsförmånen väljas, men om särskilda skäl föreligger kan även preparat utanför läkemedelsförmånen väljas. Detta i syfte att kunna välja ett preparat som fungerar väl för varje individ och därmed få bättre följsamhet till vald preventivmetod. Sedan många år har vårt landsting haft mer generösa regler än flertalet andra landsting gällande subvention av preventivmedel till unga. Detta har bidragit till att vi har låga aborttal. Därför ställer sig Landstinget Blekinge med självklarhet bakom förslaget.

Avsnitt 6.1.2 Ekonomiska konsekvenser

Utredningen tar sin utgångspunkt ifrån att gratis mottagningsbesök kommer att leda till att fler medborgare söker öppenvård och att trycket därmed kommer att minska på slutenvården. Landstinget Blekinge vill påtala risken att kostnadsfria besök ökar antalet sjukvårdsbesök generellt, om besök i primärvården ökar och det samtidigt inte leder till färre besök i slutenvården. Tillgänglighet, mottagande och kvalitet i öppenvården är faktorer som, förutom kostnaden, också påverkar sökmönster.

Avsnitt 6.2.2 Ekonomiska konsekvenser

Beräkningarna har utgått från antagandet att antalet besök kommer att öka. Utredarna har även tittat på utfallet av hur införandet av utökad avgiftsfri tandvård har blivit i Västra Götalandsregionen. Hur utfallet kommer att bli i Blekinge har Landstinget Blekinge svårt att avgöra. Vid tidigare studier inom Folktandvården i Blekinge har det visat sig att endast var tredje individ över 19 år väljer att fortsätta med den förebyggande tandvården i Blekinge. Om tandvården väljs bort helt eller den inhämtas på annat håll utanför Landstinget Blekinge är oklart, men risken att tandvårdsbesöken skulle komma att öka med mer än 50 % i Blekinge får anses som relativt hög. Därmed finns följaktligen en risk att även kostnaderna kommer att bli högre än de 20 % som författningsförslaget anger.

Sammanfattande synpunkter

Landstinget Blekinge ställer sig positiv till regeringens förslag på särskilda satsningar på ungas och äldres hälsa utifrån intentionerna om en mer jämlik vård och hälsa. Landstinget förutsätter att staten kompenserar landstingen och regionerna för de ökade kostnaderna som förslaget medför. Landstinget Blekinge vill särskilt lyfta fram vikten av att följa effekterna av införandet av lagförslaget och följa dessa över tid, särskilt avseende alternativ för att underlätta att yngre vuxna inte väljer bort den viktiga förebyggande tandvården samt följa konsekvenserna av valet av åldersgräns vid 85 år för avgiftfrihet inom öppna hälso- och sjukvården som ingår i högkostnadsskyddet samt de ekonomiska konsekvenserna av reformerna.

Karlskrona enligt ovan



Kalle Sandström
Landstingsstyrelsens ordförande



Peter Lilja
Landstingsdirektör